

Poročilo – praksa v Bosni in Hercegovini

To je bilo prvič, da sem odšla na mednarodno izmenjavo študentov oziroma na strokovno prakso v tujino, moji vtisi pa so na splošno zelo pozitivni. Prakso sem opravljala ob zaključku 5. letnika (medicine), 4 tedne (september, oktober 2010), na Kliniki za dermatovenerologijo v sklopu Kliničnega centra Univerze v Sarajevu.

Sicer pa nisem odšla prav daleč in sta se moja starša odločila odpeljati me z osebnim avtomobilom v Sarajevo. V Sarajevo sem prišla v ponedeljek zvečer, pričakala me je Amir, ki je bil edina kontaktna oseba v času mojega bivanja. Amir me je odpeljal do zasebnega enosobnega stanovanja, kjer sem bila nastanjena v času opravljanja prakse. V sredo zjutraj pa sem začela z delom v bolnišnici. Od klinike sem bila oddaljena kar daleč in sem se vozila z mestnim avtobusom na lastne stroške, kakor tudi do mestnega jedra sem uporabljala tramvaj, vendar brezplačne vozovnice kontaktna oseba ni mogla urediti. Zajtrkovala sem največkrat kar katero izmed okusnih svežih peciv iz pekarnice (pekarnice ne manjka). Kosilo v bolnišnici sem imela samo dvakrat, ker ga kontaktna oseba tudi ni mogla urediti.

Vendar sem se na lastne stroške razvajala s čevapčiči, burekom in različnimi pitami, drugimi specialitetami in raznimi sladicami, ter bosansko kavo. Denarna valuta je konvertibilna marka (1KM=0,5EUR), cene pa so nekako v razponu kot polovica naših cen ter izjemoma do višine enake našim cenam.

V lastni režiji in sama sem vsako popoldan razgledovala Sarajevo. Osrčje Sarajeva, pa tudi njegov najprivlačnejši del Starega Grada predstavlja Baščaršija. Baščaršija dobesedno pomeni »glavna tržnica«. Ob nastanku sredi 15. stoletja je obsegala zgolj trg okrog današnje fontane Sebilj, danes pa Baščaršija imenujejo ves trgovski prostor v starem Sarajevu. Baščaršijo so zgradili po arabskem vzoru – glavna ulica je na levi in desni strani nabita s trgovnicami, prečno na glavno ulico pa je posejanih več kratkih, ožjih uličic. V osrčju stoji fontana Sebilj. Danes je predvsem simbol mesta, včasih pa je predstavljala dobrodelno institucijo, saj je nudila zastoj vodo vsem, ki so jo potrebovali. Tudi Baščaršija se ni izognila vojni vihri sredi devedesetih let prejšnjega stoletja, ko je sovražnik udrihal tam, kjer je najbolj bolelo. Sarajevčani so družabni ljudje in Baščaršija jim pomeni osnovni prostor za srečevanje in pomenkovanje, zato se ne čuditi, da so se po koncu vojne takoj zagnali v obnovo te starodavne ulice in da danes trgovanje poteka nemoteno. Vseeno pa govorijo da trgovanje ni več takšno kot nekdanje. Strpnost med ljudmi v mestu je prav izjemna, kajti v krogu 500 metrov lahko najdemo džamijo, pravoslavno, katoliško cerkev in židovsko sinagogo. Ta silovita mešanica se je vtisnila v življenje Sarajevčanov, obarvala njihov specifični humor in jim dala izjemno voljo do življenja tudi takrat, ko so se nad mestom pripodili temni oblaki. Tako sem obiskala predor, ki je bil speljan pod sarajevskim letališčem in je Sarajevčanom omogočal stik z zunanjim svetom več kot tisoč dni. Z dolžino 720 metrov je povezoval Butmir in Dobrinjo, izhod pa je imel na sarajevskem letališču, ki naj bi bila nevtralna točka. Skozi meter in pol široke rove so tovorili vso humanitarno pomoč. Danes je 20 metrov tunela preurejenih v muzej, ki ga ureja družina Kolar. V okolici letališča ga je težko najti, tudi zato, ker od daleč izgleda kot navadna hiša. Kar pravzaprav tudi je, saj družina Kolar tam tudi v resnici živi. Ogledala sem si tudi Svrževo hišo, ki odlično prikazuje sarajevsko življenje v času otomanske oblasti. Ker je hiša lesena, njena odlična ohranjenost navdušuje še toliko bolj. Sarajevo, kot edino olimpijsko mesto bivše Jugoslavije, nas še danes očara z Vučkom in olimpijskim duhom. Nočno življenje v Sarajevo je zelo razvito, hkrati pa zelo pestro in raznoliko. Tu so se rodile najboljše rock skupine bivše Jugoslavije, npr. Bijelo dugme, a odmevajo tudi verzi Plavega orkestra. Ponoči se ulice spremenijo v modne piste, vsak obleče najboljši ponaredek, ki ga premore. V družbi Bosancev čutiš,

da precej cenijo Slovenijo in njene prebivalce. Lahko rečem, da sem bila prepuščena sama sebi in sem si oglede kar sama organizirala.

Praksa je potekala ob delovnih dneh med 8. in 13. uro pod mentorstvom dr. Almire katera je specialistka dermatovenerologije na kliniki. Obsegala je vsaki dan opazovanje vizite in potem ambulantne kontrole pacientov. Že na začetku moram poudariti, da so mi zdravniki in tudi ostalo medicinsko osebje, ostalo v zelo lepem spominu. Vsi, s katerimi sem imela opravka, so bili zelo ustrezljivi in prijazni. Zdravniki se precej zavzemajo za svoje paciente, katerih imajo okrog 60 in se trudijo po svojih najboljših močeh. To pravim zato, ker ob zdravljenju velikokrat pride do ovir, pacienti nimajo dovolj denarja, čuti se revščina in posledice vojne. V ambulantah srečaš veliko revnih ljudi, ki životarijo iz dneva v dan. Vsepovsod se čuti blišč in beda ljudi. Vendar kljub temu sem bila deležna neizmerne gostoljubja in domačnosti. Moja mentorica dr. Almira si je vzela čas in mi predstavila vse ljudi na oddelku, ki so tam zaposleni, vključno z navodili kako poteka delo. Všeč mi je bilo, da smo si v času vizite za vsakega pacienta vzeli čas, mu vmes povedali, kakšni so rezultati, kakšen je načrt zdravljenja, kako dolgo bo še v bolnišnici in na koncu je bil vedno še čas za morebitna pacientova vprašanja. Zdravniki so do vsakega pacienta zelo prijazni in spoštljivi, takšni so odnosi tudi med vsemi zaposlenimi v bolnici. V takšnem okolju bi v prihodnosti z veseljem delala. Ko sem bila v ambulanti, mi je moja mentorica lepo predstavila vsakega pacienta. Veliko me je tudi spraševala, lahko pa sem tudi sama pregledala kakšnega pacienta in potem sva se pogovarjale o njem. Pogovarjali sva se v hrvaškem jeziku, kateri meni ne dela nobenih težav, ker ga govorim tekoče. Tako sem vse razumela in sem lahko povsem normalno komunicirala s pacienti. Zelo mi je bilo všeč tudi, da so prakso prilagodili mojim interesom, saj sem bila sprejeta na želeni oddelek in pridobila sem veliko praktičnega znanja iz dermatovenerologije.

Potovanje v Bosno me je marsikaj naučilo. Predvsem, kako se rešiti iz navidezno brezizhodnega položaja s skupnimi močmi in dobro voljo. Prav tako sem se šele takrat zavedala, kaj vse imamo doma, zato zdaj na nekatere stvari gledam drugače. Življenje tam poteka počasneje in predvsem manj nervozno. Tako da sem prav vzljubila to mesto Sarajevo, v katerega se bom zagotovo še vrnila.

Petra Galovič (galovic.petra@gmail.com)

Pogled na Sarajevo z naselja Vratnik

Baščaršija

Sebilj

Gazi Husrev – begova džamija